

V I E N Y B Ė

Ilustruotas Amerikos lietuvių savaitraštis

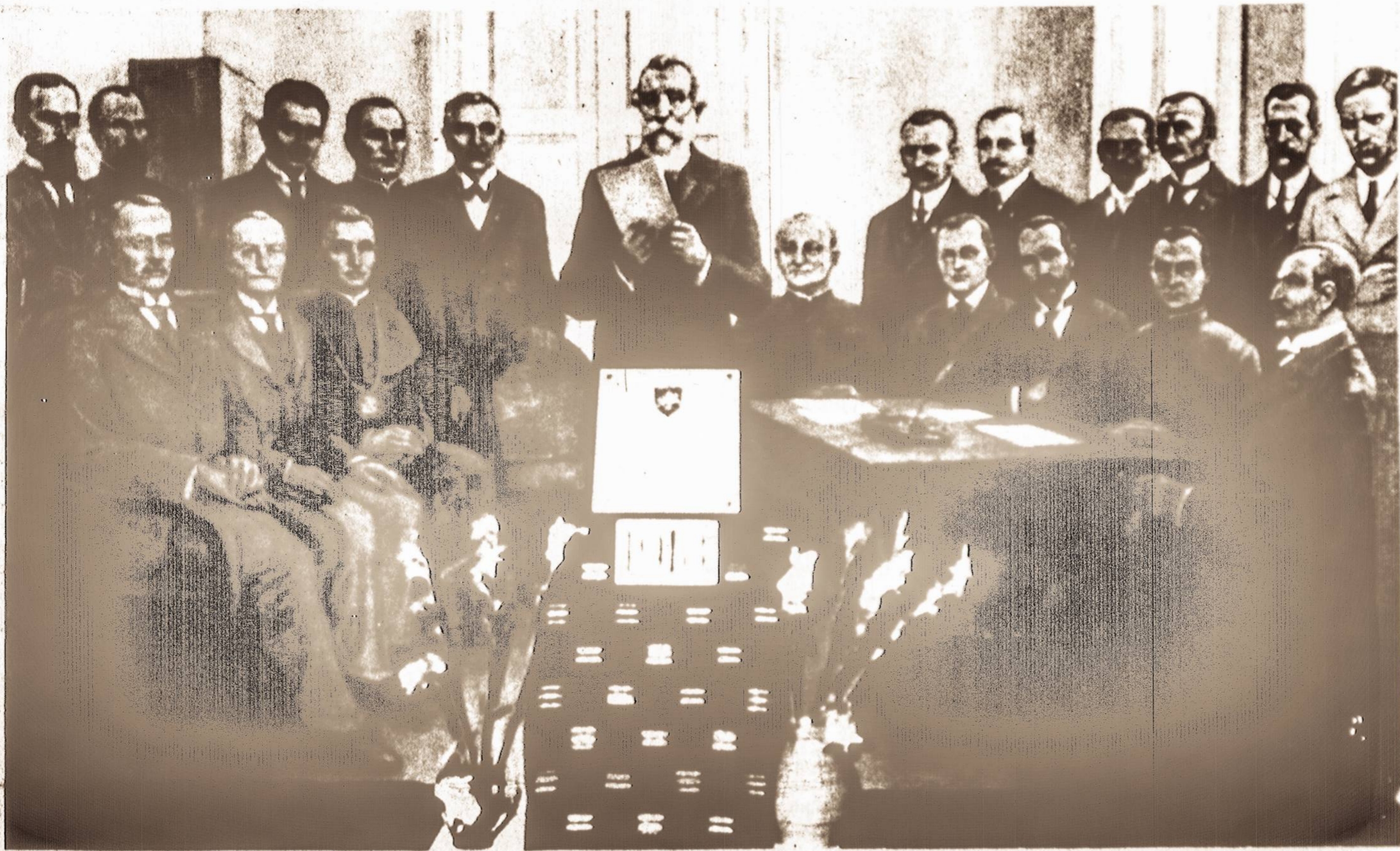
73 M. 7 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. VASARIO (FEBRUARY) 13 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Istorija nepamirš tų žmonių, kurie prieš 41 metus, su plunksna rankoje, šoko į akį nuo galvos iki Rojų apsiginklavusiam vokiečių imperijos milžinui.

Istorija taip pat nepamirš to jaunimo, kuris paskiau, jau su šautuvu rankoje, kovojo su Lietuvos nepriklausomybės priešais.

Lietuva kėlėsi dviejų revoliucijų gaisro pašvaistėje. O ir pati Lietuva, atkurta dviejų imperijų griuvėsiuose, — ar nebuvo revoliucija?

Lietuvos nepriklausomybė, kuri paskiau praėjo su daugelio jos kūrėjų jaunyste, buvo atkovota ir su plunksna, ir su šautuvu rankose.

Tikroji, kraujo ir gyvybės aukų pareikalavusi, kova už laisvę prasidėjo tik po metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašymo dienos.

"Lietuvos nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę — tai ginkime nepriklausomą Lietuvos valstybę!" — 1919 metų pradžioje kreipėsi į tautą premjeras M. Slezevičius.

Ir jeigu 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje dar nebuvo nė vieno ginkluoto vyro Lietuvos Tarybos paskelbtajai nepriklausomybei ginti, tai paskiau jų buvo tūkstančiai.

Komunistai, kurie atskirai ir kartu su kitais minėdavo Vasario 16 sukaktis, dabar tvirtina, kad Lietuva tapusi nepriklausoma tik tada, kai ją okupavo sovietų kariuomenė...

Tai rodo viena iš dviejų: arba mūsų komunistai nepajėgia numalšinti savo sąžinės, arba tuo būdu jie stengiasi išpirkti okupantui, kuriam Lietuvos nepriklausomybė tebebedo akis.

Vadinama tarybų valdžia, kurią Leninas prieš 40 metų mėgino primesti Lietuvai, buvo toks pat baudžios jungas, kokį paskiau, tik daug žiauresniu būdu, jai užkorė Stalinas.

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos Taryba, 1918 m. vasario 16 d., Vilniuje paskelbusi Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Šioje dail. P. Kalpoko kompozicijoje vaizduojamas momentas, kada dr. Jonas Basanavičius kaip seniausias amžiumi skaito Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. Sėdi: (iš kairės į dešinę) Dr. J. Saulys, St. Narutavičius, kun. prel. K. Saulys, V. Mironas, P. Klimas, A. Smetonā, kun. J. Staugaitis, J. Vileišis. Stovi: K. Bizauskas, D. Malinauskas, J. Vailokaitis, kun. A. Petruelis, S. Banaitis, dr. J. Basanavičius, Pr. Dovydaitis, A. Štulginškis, J. Sernas, J. Smilgavičius, M. Biržiška, St. Kairys. Paveikslas originalas yra Lietuvos pasiuntinybėje, Washingtone.

KAUNE MIRĖ VLADAS ZUBOVAS Kipro sala bus nepriklausoma

Vasario 6 d., po sunkios ir ilgos ligos, Kaune mirė agronomijos mokslų daktaras Vladas Zubovas. Okupantų radijas skelbdamas žinią, nedrįso minėti Zubovo nuopelnų ir pasiekimų Lietuvos nepriklausomybės metais. O Vl. Zubovas, dirbdamas žemės ūkio mokslų srityje, savo dvare įdiegdamas pažangius darbo metodus, plačiai dalyvaudamas žemės ūkio ir ekonominėse organizacijose, buvo žinomas ne tik Lietuvoje bet ir užsienyje. Jo pasiekimai žemės ūkio baruose, sukūrimas pavyzdgingiausio ūkio Lietuvoje, rūpinimasis žemės ūkio darbininkų socialiniais klausimais, jo organizaciniai gabumai ruošiant žemės ūkio parodas, vystant gyvulininkystę, jo straipsniai žemės ūkio spaudoje okupantui nebuvo malonūs žandien priminti.

Vladas Zubovas gimė 1887 metais Šiauliuose. Aukštusius agronomijos mokslus baigė Halėje daktaro laipsniu. Vl. Zubovas mylėjo savo kraštą ir žmones, dirbo Lietuvos ūkio pažangai ir gerovei. Mylėjo jį Lietuvos ūkininkai, iš jo pasiekimų jie mokėsi.

Okupavus Lietuvą, atėjusias sugriovė jo sukurtą pavyzdinę ūkį, jame dirbusius darbininkus pavertė baudžiauninkais, o patį Zubovą išvarė su tarba ant pečių ir lazda rankoje. Pavergėjas, antrą kartą grįžęs į Lietuvą ir žinodamas Vl. Zubovo populiarumą lietuvių ūkininkų tarpe, ėmė jį naudoti savo užmačioms ir kėslams. Pradžioje leido jam dirbti Lietuvos žemės ūkio ir veterinarijos akademijoje, vėliau išpaudė jį mokslų akademijos biologijos institutą.

(Nukelta į 10 psl.)

• Anykščių apylinkėje atkastas dvigubai didesnis akmuo už Puntuką, kuris iki šiol Lietuvoje buvo laikomas pačiu didžiausiu.

• Kėdainiuose statomi nauji kultūros rūmai, taip pat naujas plačiaekraninis kinoteatras.

Graikijos ir Turkijos premjerai, Karamanlis ir Menderes, Šveicarijoje, susitarė dėl Kipro. Pagal susitarimą, Kipro sala, kurioje gyvena apie 400,000 graikų ir 100,000 turkų, bus nepriklausoma valstybė ir jos saugumą garantuos Britanija, Graikija ir Turkija. Be to, susitarta naujoje konstitucijoje įrašyti paragrafą, kuris draustų Kipro salai jungtis su Graikija.

• Kubos parlamentas priėmė įstatymą, kuriame sakoma, kad pilietis respublikos prezidentu gali būti renkamas 30 metų amžiaus, vietoj, kaip iki šiol buvo, — 35. Mat, Fidel Castro, neseniai nuvertęs Batista valdžią, yra 32 m. amžiaus...

• Manoma, kad šiais metais Sovietų premjeras Nikita Chruščiovas bus pakviestas oficialiam vizitui į Norvegiją, Švediją ir Daniją.

Vasario 16 minėjimas

Ikilmingas Vasario 16 minėjimas Lindene įvyks kovo 1 dieną, 3 val. p.p. Lithuanian Liberty Hall (340 Mitchell Ave.)

Minėjime pagrindinę kalbą pasakys prof. P. Jucaitis, kuris yra vienas iš gyvųjų liudininkų — darbuotojų, paskelbiant Lietuvos Nepriklausomybės Aktą 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje. Antru kalbėtoju bus visų gerbiamas visuomenininkas kun. P. Totoraitis.

Meninėje programoje skemat pasirodys kylančios jaunos Lietuvos meninės jėgos: Irena Stankūnaitė, Lina Skučaitė, broliai Antanas ir Albinas Prižgintai, Liudvikas Stukas ir kt. Deklamuos Lindeno liuanistinės mokyklos mokiniai, O New Jersey Lietuvos jaunimo orkestro trimitininkai už Zuvusius Lietuvos karių ir partizanų trimtuos gedulingą maršą, kurio garsai buvo girdimi Karo muziejuje, Kaune.

Kaip kasmet taip ir šiemet, vasario 16 d. bus paskelbta Lindeno miesto mero proklamacija, o kovo 1 d. ikilmėse jis su kitais aukštais svečiais dalyvaus ir pasakys kalbą. Dalyvaus ir kiti aukšti svečiai. Lindeno ir apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

Įėjimas nemokamas.

V. T.

Detroit, Mich.

PAGERBTAS LIETUVOS SKAUTYBĖS KETURIASDEŠIMTASIS GIMTADIENIS

GABIJOS ir BALTIJOS turtams vadovaujant prityrusiems tuntininkams, Detroito skautės ir skautai kaskart rieda platesne darbo vage. Džiugu, kad tuntininkams gražiai talkininkauja eilė darbščių ir energingų vietnetų vadovų. Moraliniai ir medžiaginiai nemaža pagelbsti skautų tėvai ir bičiuliai.

Sausio 18 d. turtai kartu su akademikais skaitais gražiai pagerbė LIETUVOS SKAUTIJOS 40 m. gimtadienį. Ikilmingoji sukaktuvinė sueiga prasidėjo pamaldomis, kur skautai ir skautės dalyvavo uniformuoti ir su vėliavomis. Paskum susitelkė buvusioje lietuvių svetainėje,

kur be skautų nemaža dalyvavo skautų tėvų, bičiulių ir talkininkų. Iširikiavusios gretos sudarė turtingai spalvingą vaizdą.

Pagrindinį žodį pasakė tuntininkas skautininkas Vladas Pauža, pabrėždamas, kad nors svetimoje aplinkoje vietos ir laiko žalojami, tačiau ir toliau likome ištikimi idealui, ryžtingai dirbdami dėl Lietuvos ir jos skautijos....

Jūros skautų ŠARŪNO laivui buvo perduota iš Europos atvežta Sellingsstadt jūros skautų ŠARŪNO laivo vėliava, kurią įteikė buvę to laivo skautai: vyr. valtininkas Algirdas Pesys

ir vyr. valtininkas Stasys Petrauskas. Keli jūros skautai buvo apdovanoti: TĖVYNĖS SŪNAUS ŽENKLU — vyr. valtininkas Algirdas Pesys, vairininkas Algimantas Juška; VELIAVOS ŽYMENIU — vairininkas Rimgaudas Petrušionis; PAŽANGOS ŽYMENIU — j. skautas Robertas Janukaitis ir j. skautas Jonas Kavaliauskas.

Jūros skautų JŪRATĖS ir ŠARŪNO laivo rėmėjams buvo prisegti rėmėjų ženklukai. Visus apdovanotuosius sveikino jūros skautų ŠARŪNO laivo vadas jūros paskautininkis Jurgis Baublys. Valtininkas Stasys Petrauskas pakeltas vyresniu valtininku, skiltininkas Jonas Šoštakas — vyresniu skiltininku ir skautas V. Baukys — paskiltininku.

Žodį davė skautės: Danutė Miškinytė, Aldona Čiunkaitė ir Marytė Sukauskaitė. Vyresnikumo laipsnin pakeltos: skiltininkės-paskiltininkė Rožė Černiauskaitė ir paskiltininkė Gina Stanulytė; paskiltininkės-skautės Viktorija Vizgirdaitė, Aušra Anužytė; vairininkės laipsnin Violeta Gubilaitė ir Nijolė Naruševičiūtė. Už talkininkavimą jubilėjiniais metais tuntininkė įteikė skautų ženklelį rūtėlę Stefanijai Kaunelienei, S. Vaičiūnienei ir V. Vizgirdai.

Sveikino žodžiu tėvų komiteto, bendruomenės ir kiti atstovai. Raštu-vietos šiaulių skyrius. Be to, kalbėjo vadeiva sktn. A. Banionis.

Kukliai meninei daliai vadovavo akademiškė paskautininkė Aldona Rastenytė. Sueiga reikšmingu ir prasmingu žodžiu baigė tuntininkė skautininkė Jūratė Pečiūrienė. Po to, sudai-

Vasario 16 minėjimo išvakarėse, New Jersey Lietuvos Tarybos delegacija lankėsi pas Gubernatorių Meyner Trentone. Nuotrauka daryta tuo momentu, kai Gubernatorius pasirašo Lietuvos Dienos proklamaciją. Iš kairės į dešinę: (sėdi) Jieva Trečiokienė, Gubernatorius Meyner, Izabelė Dilienė. Stovi: inž. Vladas Dilis ir adv. Andrew A. Salvest (Salvestravičius). New Jersey Lietuvos Tarybos rengiamas Vasario 16 sukakties minėjimas įvyksta šį sekmadienį, 3 v. p. p. Sv. Jurgio salėje, Newark. Programoje: konsulas V. Štašinskas, senatorius H. A. Williams, Newarko miesto meras L. P. Carlin, adv. C. F. Paulis, A. Kačanausko vadovaujamas Rūtos Ansamblis, A. Buivydatės ir R. Graudušytės deklamacijos.

V. Maželio nuotrauka

navę II-sios Tautinės Stovyklos dainą, pakilusia nuotaika išiskirstė namo, ryžtingai žengdami į 50-sius Lietuvos Skautijos metus.

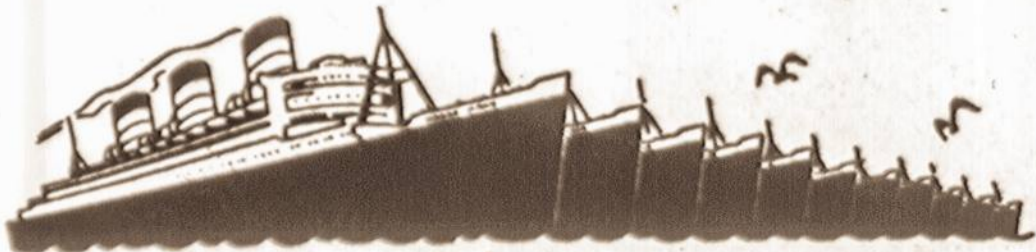
K. L.

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI - su pilnu užtikrinimu slunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA - visokiiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalingais sąžiningas pataravimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

Albinas ir Kazys Trečiokai
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja
daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Telefonas 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.
Telefonas: LOcust 2-9229

Traun's

BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUEN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: WEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

Lietuviškoje Chicagoje

Švaistas švaistosi žodžiais

V. Alanto sesuo įstojo į vienuolyną
Pr. Bičkienė Cincinnati operoje

Juozas Balčiūnas - Švaistas, atsargos pulkininkas, ilgametis kariuomenės spaudos skyriaus viršininkas, o išeivijoje NAUJIENŲ bendradarbis ir buvęs jų tarnautojas, laimėjo DRAUGO romano premiją, kuria šiais metais paaukavo katalikiškų institucijų mecenatas, turkiškos pirties Town of Lake kolonijos buv. savininkas Kazys Laurinavičius. Naujasis laureatas, nuvykęs į DRAUGO bendradarbių susirinkimą, nepasigailėjo "komplimento" savo buvusiems duondaviui, Naujienoms, kur išsitaravo pensiją. Girdi:

"Draugas man patinka, kad čia neatsirado tokio isteriko kaip kitur su savo "skeveldromis"..."

Dienų skeveldromis vadina si savaitinė Jeronimo Ciceno "kolumna" šeštadienio NAUJIENŲ priede. Jos autorius po Švaisto nuomonės paskelbimo štai kaip nuramino savo skaity-

tojus:

— aukščiau cituotas mintis jis (Švaistas) pareiškė: 1. humoristiniame savo žodyje ir 2. po vaišių.

Prudencija Bičkienė operos "Tosca" rolėje, kurią ji dainavo Milane, Italijoje. Dabar solistė dainuos Cincinnati operoje.

Chicagoje nemažą sensaciją sukėlė A. Trimakienės, jaunesnės rašytojo V. Alanto ("Pragaro Prošvaistės") sesers, įstojimas, su specialiu Vatikano leidimu, į Putnamo moterų vienuolyną. A. Trimakienė Cicerone turėjo gražų restoraną Annetta. Jos kraittis vienuolynui 10,000 dol.

Chicagiškė dainininkė Prudencija Bičkienė birželio mėn. dainuos pagrindines roles Cincinnati operos spektakliuose, kuriuos "sponsoruoja" Tafto fondas, ir iš kurio ji buvo gavusi stipendiją pasitobulinti Italijoje.

P. Bičkienė ir S. Baras yra pasirašę sutartį su Kramerio agentūra dėl eilės koncertų universitetuose.

Žinios iš Miami

Trys brooklynietės, Paulauskienė, Norkuvienė ir Puodžiuvienė, jau rengiasi aplėsti Miami. Sako, Brooklyne joms ruošiamas sutikimo balius...

Čia lankėsi Dan Kuraitis. Tas pats, kuris apkeliavo visą Žemės rutulį, tik mėnulyje dar nebuves. Mat, Žmona, kuri visada kartu su juo keliauja, nesutinka tén skristi. Sakau, jei sovietuos nėra vietos, tai skrisk, ponuli, į mėnulį.

Aną dieną sutikau Charles S. Cheledeną, Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentą iš Philadelphijos. Rimtai pasikalbėjome. Beje, aš paklausiau kokias knygas jis skaito. "Aš tik pinigų skaitau", atsakė man bankininkas Cheledenas.

Čia gyvena buvusi Lietuvos operos dainininkė. Kadangi ji niekur nestrodo ir niekur nedainuoja, tai pradėdama kalbėti, kad ji tikrai buvusi dainininkė...

Sako, kad Klīga buvo Miami. Gal buvo, gal ir ne, bet aš jo nemačiau, nes taksu jau seniai nebepildau.

K. B. Kriaučiūnas

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APlegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES

A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

Gražina Juškaitė, Chicago Marijos aukštesnės mokyklos mokinė, laimėjo pavasario grožio karalienės titulą Jim Lounsbury televizijos programoje "Record Hop". Dėl to titulo varžėsi Chicago aukštesniųjų mokyklų mokinės.

V. Norėikos nuotrauka

E. Devenienė kalbės Hartforde

Balfo Hartfordo skyrius vasario 15 d., sekmadienį, rengia Vasario 16 minėjimą.

10 val. lietuvių parapijos bažnyčioje bus atlaikytos pamaldos už Lietuvą. Pritaikintą pamokslą pasakys kun. dr. V. Cukuras.

Punktualiai 2 val. p. p. lietuvių mokyklos salėje įvyks minėjimas su paskaita ir menine dalimi. Paskaitą skaitys E. Devenienė. Kaip tik ir dėlto minėjimas prasidės punktualiai. Mat, E. Devenienė tą pačią dieną kalbės ir New Ha-

vene ir Hartfordą turės 3 val. palikti. Todėl publika prašoma suprasti padėti ir į minėjimą susirinkti labai punktualiai, nes kalbėtoja vėluojančių negalės laukti. O kas nenorėtų išgirsti Devenienės paskaitos? Jeigu galėtų, tai pasiklausytų ir komunistai, nes ji gerokai jiems baimės įvaro. Dar neseniai iš Lietuvos gautas laikraštis vaizduoja Devenienę kaip pasakų raganą, skraidančią ant kačergos...

Hartfordo ir apylinkių lietuviams kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti pamaldose ir minėjime.

N. G.

Rašytojas J. Švaistas (dešinėje) priima iš mecenato K. Laurinavičiaus Draugo romano premiją - tūkstantį dolerių. Tai įvyko vasario 1 d. Draugo koncerte, Chicagoje.

V. Norėikos nuotrauka

SPAUDOS PARODA WATERBURY

Vietos lietuvių bendruomenei talkinant, Spaudos knygyno pastangomis kovo 1 d. Nemuno klubo salėje, 48 Green St. ruošama pokarinio laikotarpio emigracijoje išleistų lietuviškų knygų ir periodinės spaudos paroda.

Paroda užtruks visą sekmadienį nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Jos metu, 6 val. vakare, įvyks literatūrinė popietė su rašyt. Alb. Baranausko paskaita ir dailiojo žodžio programa,

kurią išpildys dramos studentai-aktorai.

Meniniam apipavidalinimui talkins ir pritaikintą dekoraciją ruošia dail. Kazys Jatužis.

Parodos metu veiks specialiai ta proga įrengtas lietuviškais motyvais puoštas spaudos kioskas, kur norintieji galės įsigyti knygų ir kitų leidinių nupigintomis kainomis. Parodon įėjimas nemokamas.

Tikimasi gausaus visuomenės susidomėjimo. V. a. v.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE

KEARNY, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, septyntadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadieniu vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.
KAPITALAS \$1,860,000
MOKAMA 3/4%
Aprausta iki 10,000 dol. Telefonas WY 1-7260

PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4 extra)

SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk čia -- Daugiau uždirbsi! -- NELAUK!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y., Tel. APplegate 7-7257.
Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Tel. Ploneer 9-2588.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MŪSŲ NEPAMIRŠO

Ir šį kartą, ruošiantis minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 41 metų sukaktį, Amerikos vyriausybė mūsų nepamiršo. Štai Amerikos Lietuvos Taryba, per savo Informacijų Centrą, gavo Valstybės Valstybės Departamento pareiškimą, kuriame sakoma, kad "today, over eighteen years later, we wish to assure the people of Lithuania, Latvia, and Estonia once more that they are not forgotten".

Toliau tame Valstybės sekretoriaus vardu skelbiamame pareiškime sakoma, kad Jungtinės Valstybės tebesilaikančios Atlanto Chartos aspiracijų, būtent: "to see sovereign rights and self-government restored to those who have been forcibly deprived of them".

DABAR

(Atkelta iš 1 pal.)

Minėdami Vasario 16 Akto pasirašymo 41 metų sukaktį, mes taip pat negalime neatminti, kad štai beveik jau pusė to laikmečio, kai Lietuva yra okupuota...

Turint prieš akis faktą, kad lietuvių tautos kelias į laisvę jau seniai eina per... Sibirą, šia proga norisi likelti vienas (domus klausimas:

Kaip Didžiojo Vilniaus Seimo dalyviai, kurie 1905 metais reikalavo autonomijos, būtų reagavę, jeigu tada Maskva būtų pasiūlusi Lietuvai tai, ką ji šiandien turi — komunistinę santvarką su Paleckiu ir Šniečkum prielakų?

Norint atsakyti į šį, daugiau kaip 50 metų pavėlintą, klausimą, vėl tenka prisiminti tai, kas įvyko 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje.

To paties seimo dalyviai, kurie 1905 metais tenkino autonomijos reikalavimus, paskiau, po 13 metų, jau kūrė laisvą, nepriklausomą ir suvereninę Lietuvos respubliką...

Todėl ir tos kai kurių mūsų veikėjų kalbos, kad Lietuvai būtų geriau, jeigu ji dabar būtų bent tokia, kaip Gomulkos Lenkija, yra tikrai kalbos. Tuo labiau, kad mūsų "gamuloms" iki lenkiškų bomulų — toli šaukia.

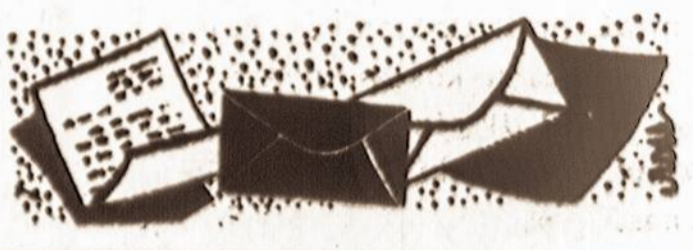
Kita vertus, nė viena save gerbianti tauta šiuo atveju nedaro nuolaidų — nedarys jų ir Lietuva.

ABRAHAM LINCOLN

Vasario 12 d. sukako 150 metų, kai gimė Abrahamas Lincolnas, šešioliktasis Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas. Jis gimė Kentucky, augo Indiana ir Illinois. Nė vienos dienos nelankęs mokyklos, savamokslis Lincolnas, nepapūsto darbštumo ir gabumų dėka, buvo advokatas, kongresmonas ir pagaliau JAV prezidentas. Jis buvo Amerikos demokratijos ir jos vienybės simbolis. Toks jis ir pasiliko.

MŪSŲ RAŠO

"TO THE POINT"

Gerbiamas Juozai!

Šiuo metu 10 dol. čeki, būtent, 7 dol. už 1959 m. Vienybės prenumeratą ir 3 dol. "pabaudos" už nedalyvavimą Jūsų laimiai parengtame, metiniame koncerte. Ir nedalyvavęs asmeniškai, bet perskaitęs jo aprašymą ir pasiūlymus nuotraukų, gali juo susižavėti...

Stobulniai Vienybės formata, techniškai raištas aiškus, trumpi ir "to the point" aiškūs rašytojų ir korespondentų raštai ir pasiakymai, skaitytojui sudaro malonias sąlygas peržiūrėti ir perskaityti visus 12 puslapių. Ypač Tavo DABAR yra tikras spaudos deimantas.

Jums rašydamas, noriu padaryti taip pat ir pastabą: nesileisk į ginčus su visai artima Vienybei lietuvių tautinės minties spauda: turime didesnių priešiškų, iš kairės ir dešinės, su kuriais reikia kovoti. Tautinės minties spauda, Vienybė, Dirva, Sandara, Laisvoji Lietuva, Lietuvų Dienos ir kiti, turėtų tampriai savo tarpe kooperuoti... koordinuojant tautinės minties spaudos jėgas prieš kraštutinius... To ir užtenka.

Z. JANKAUSKAS
Philadelphia, Pa.

JŪRŲ BUDŽIŲ REIKALU

Lietuvių periodinėje spaudoje, taip pat Vienybėje sausio 23 d. randame žinių apie Liet. Budžius.

Niekas negali uždrausti pasirinkti organizacijai ar klubui

ar kitą vardą, bet Clevelando Budžiai dr. K. Pautieniaus remiami, nieko bendro neturi su Lietuvos Skautų Sąjungos Budžiais.

Pats žodis "Budys" atsirado Lietuvos Skautų Sąjungos rėmuose, kada mūsų didysis mintytojas dr. Vydišas 1927 m. jį parinko tuo metu Klaipėdoje įsteigusiems vyresniesiems jūrų skautams (amžius 21 metų).

Nuo pat įsteigimo dienos Jūrų Budžiai buvo pirmieji mūsų pionieriai, garbingai nešę mūsų trispalvę ir tolimuosius Baltijos kraštus ir sėkmingai atstovavę Lietuvos buriuotojams aukštojoje jūroje. Jie sudėjo ir pirmąsias skautiškas kraujo aškas, 1933 m. Klaipėdoje sudužus pirmajam jūrų skautų mokamajam laivui "Budys".

Jūrų Budžiai dalyvavo 1935 m. tarptautinėje buriuotojų regatoje Liepojojė, ir 1938 m. Lietuvos Buriuotojų Sąjungos suruoštoje tarptautinėje regatoje Klaipėdoje gavo II vietą.

Šiuo metu esantieji Budžiai Lietuvos Skautų Sąjungos apimtyje tęsia zuvusiujų mūsų brolių pradėtą darbą, ir kovoja dėl Lietuvos, kaip jūrų valstybės atkūrimo, skiepija skautiškai jūrinę mintį lietuviškojo jaunimo tarpe. Ir tik jie yra teisėti Lietuvos Budžių reprezentantai, išlaikę skautiškas jūrines idėjas ir organizacinę formą. Todėl pasirinkti kam nors bukių vardą nesant Lietuvos Skautų Sąjungos apimtyje, kaip tai padarė Clevelando Lietuvos Budžiai yra nesuderinama su Lietuvos

Jonas Basanavičius ir Vasario 16

JONAS MIŠKINIS

Šiomet vasario 16 d. sukanka lygiai trisdešimt-du metai, kai Vilniuje mirė didysis lietuvių tautos žadintojas, Lietuvos atgimimo pranašas, Aušros išteigėjas dr. Jonas Basanavičius.

Šio didžiojo lietuvių tautos ir savo gimtosios žemės mylėtojo giminė yra Ozkabalių kaime, Bartininkų valsč., Vilkaviškio apskr.

Dr. J. Basanavičius iš pat mažens galvališkai buvo prisirišęs prie savo gimtosios žemės ir visą jo gyvenimą jokios svetimųjų įtakos nepajėgė nuo jos atitraukti. Mažai yra tokių

navičiaus zodžiai. Vėliau su jais yra atsistojęs ir visos Lietuvos dvasios, kultūros, tautos ir valstybės tikslas.

Anais laikais dr. J. Basanavičius, gyvendamas svetur, toli nuo Lietuvos, vistiek be pertraukos sielojosi dėl lietuvių tautos laisvės, visu ryžtumu dirbo ir rūpinosi Lietuvos prisikėlimu. Be to, jis ryžosi prie pirmos galimybės sugrįžti į savo gimtąjį kraštą ir jam aukotis. Ir kai tik palengvėjo aplinkybės, jis nieko nebelaukė ir tuoj sugrįžo į mieląją Tėvynę. Tačiau pirmasis tikslas,

JONAS BASANAVIČIUS

žmonių, kurie vašinėdami ir gyvendami svetimuose kraštuose, visą savo gyvenimą būtų taip išsaugoję iš savo gimtojo kaimo samanotos baktinės išinėtos grynąjį organišką lietuviškumą.

Ne vien tik gimtosios apylinkės svajinga gamta ir jos dinglieji praeities paminklai dr. J. Basanavičiaus dvasioje išugdė iš nepalaužiamą gimtosios žemės meilę — jį galvališkai veikė ir viliojo taip pat ir visa jo gimtojo kaimo grynai lietuviška dvasia, gražios žmonių tradicijos ir jo paties tėvų grynai lietuviškas kraujas.

"Kai aušrai kvintant, nykstant žemės tamsybė, o kad taip prašvystų Lietuvos dvasia". Tai labai seniai pasakyti dr. Basanavičiaus žodžiai.

kuoju ir organizaciniu principu ir nusistojusia tvarka.

Mes laikome toki Liet. Budžių elgesį neleistinu ir nesuderinamu su organizuoto gyvenimo ir buriuotojų tradicijomis. Lietuvos Skautų Sąjungos Clevelando Jūrų Budžiams vadovauja pasižymėjęs jūrų vyr. sktn. Petukauskas.

LITUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS
JŪRŲ SKAUTŲ SKYRIUS

kur nukrypsta dr. Basanavičius, yra Vilnius. Čionai ir buvo tas svarbiausias taškas, kuriame dirbo pats dr. J. Basanavičius. Vėliau jis tai dar labiau išryškino, nes tikrai Vilniuje sukūrė, sutelkė, surinko daugelį lietuvių tautos brangenybių. Tos brangenybės, ar kitaip tariant, tautos turtas toks buvo didelis, kuris aiškiai kalbėjo, kad tikrai prašvyst Lietuvos dvasia.

Lietuvos dvasia prašvysto skaisčia Nepriklausomybės forma. 1918 metais vasario mėn. 16 d. buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės aktas, kurį pirmuoju pasirašė dr. J. Basanavičius. Toji data kartu yra ir vartai į naują laimingesnę Lietuvos gyvenimą.

Sušvites laisvės gyvenimas, pažadino mūsų tautos jėgas, kurios darė stebuklus. Atgijusios Lietuvos kovotojas pasirodė nemenkesnis už senosios Gedimino, Kęstučio, Vytauto Lietuvos gynėjus. Sena karingumo dvasia, gaivinama varge ir audrose užgrūdintos valios, didžioji tėvynės meilė ir pasiaukojimo, apėmė Lietuvos sūnų širdis ir jie pergale vainikavo Nepriklausomybės kovą.

(Nukelta iš 5 psl.)

PABALTIJO MOTERŲ TARYBOS 12 METŲ VEIKLA

Mums gerai žinomas lietuviškas moters įnašas mūsų tautos atgimimui.

Jau 1907 m. rugsėjo 23 - 24 d. d. įvyko pirmasis, plataus masto Lietuvos moterų suvažiavimas Kaune, nors paties suvažiavimo iniciatyva tada buvo kilusi iš vyrų, ypač kunigų. Suvažiavimo programa buvo gana plati, ją sudarė moterų kultūriniai uždaviniai, jų organizavimas, rūpinimasis spauda, prieaugliu, namų ruoša, liaudies menu, profesinių pasiruošimų ir atsišaukimu į Lietuvos moteris, skatinant pagyvinti judėjimą.

Savo nutarimus, išvažinęs visus Lietuvos kampus, moterys paskiau stengėsi įgyvendinti. Tas moterų judėjimas tęsėsi visą Lietuvos atgimimo laikotarpį, ypač atgavus nepriklausomybę.

Antrą kartą bolševikams okupuojant kraštą, daliai mūsų tautos pasitraukus į vakarus, lietuvių moterų judėjimas, tiek laisvajame pasaulyje iš dalies sustojęs. Klaukūs karo įvykių pergyvenimai, kova dėl buities laikinai užslopino dvasinį lietuvių moters pasaulį.

Bet kai tik pasibaigė antrasis pasaulinis karas, lietuvių vėl išėjo į platesnį gyvenimą. Tremtis ir tėvynės vargai pareikalavo iš lietuvių moters dar didesnės veiklos, negu nepriklausomoj Lietuvoj, ir kad darbas būtų sėkmingesnis, nutarta dirbti kartu su tų pačių interesų siekiančiomis kaimynėmis latvėmis ir estėmis. Tuo tikslu, 1947 m. kovo 8 d. Esslingene, Vokietijoje, įsteigta Pabaltijo Moterų Taryba, sudaryta instituciniu pagrindu iš visų trijų Pabaltijo tautų po 8 nares, iš kurių į pirmąjį prezidiumą buvo išrinkta dr. Marija Žilinskienė, Tekla Aizkrauklis (latvė), ir Mall Jurma (estė). Tarybos pirm. pareigas pradėjo dr. M. Žilinskienė, pirmininkaudamos kiekviena tautybė iš eilės.

Pabaltijo Moterų Tarybos pagrindinis tikslas buvo bendra kova dėl to paties likimo ištiktų trijų tautų išlaisvinimo, draugiškumo dvasioje auklėji-

Kalbant apie lietuvių moters vaidmenį visuomenėje

mas šių tautų jaunimo, kuris vėliau turėtų šį darbą tęsti toliau.

Tuoju buvo imtasi konkretaus darbo. Ruošiami bausiojo birželio minėjimai, rašomi memorandumai šeimų skyrimo reikalų imigruojant, dedama pastangų pagerinti gyvenimo sąlygas stovyklose, kad apsaugojus šeimas nuo džiuvos, šaukta moterų suvažiavimai, ruošiami minėjimai, jaunimui šventės su paskaitomis, rašomi atsišaukimai į pasaulio moteris, nušviečiant šių trijų tautų tragediją ir k.

Paskutinis PMT suvažiavimas įvyko 1948 m., birželio mėn. Wurzburge, Vokietijoje. Tame suvažiavime lietuvių priėmė statutą, liečiantį lietuvių moterų atstovavimą PMT-oje, o taip pat buvo išrinkta Lietuvių Moterų Atstovybė, (veikianti ir atskirai nuo latvių ir estėjų) kurios pirm. liko ta pati dr. M. Žilinskienė. Tik 1949 m. pavasarį jai emigravus į JAV, pirmininkės pareigas perėmė Birutė Novickienė. Lietuvių, latvių bei estėjų atstovėms atvykus į šį kraštą 1950 m. vasario 16 d. PMT prezidiumas nutarė atgaivinti veiklą New Yorke, kur

EMILIJA ČEKIENĖ

Vincenta Lozoraitienė

vadovavimą perėmė estė Mall Jurma, pirmininkavusi 3 kadencijas iš eilės. Tačiau lygia-grečiai nenustoję dirbti ir Vokietijoje likusi PMT narių dalis. Iš lietuvių pusės daugiausia darbuosė Grininė ir Mašalaitienė.

Gi 1953 m. vasario 21 d. Birutės Novickienės iniciatyva, buvo įsteigtas gana gausus narių skaičium Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas New Yorke, taip pat Miunchene, Vokietijoje.

Klubo pirm. išrinkta buvusi nepriklausomos Lietuvos Tarybos narė V. Jonuškaitė-Leskaitienė, kuri ir iki šiol tebepramininkauja.

B. Novickienė iš pareigų pasitraukus, Liet. Mot. Ats. ir vėliau PMT pirmininkavimą perėmė Ligija Bieliukienė, parodžiusi daug pasiaukojimo ir ryžto.

Šalia veiklos su Pabaltijo kaimynėmis, Liet. Mot. Ats. pirm. L. Bieliukienės pastangomis, buvo įsteigta tokių klubų ir kituose miestuose bei kraštuose. Šiuo metu veikia: New Yorke, Chicagoj, Clevelande, Bostone, Philadelphijoje, Waterbury, Paterson, Washington, taip pat Europoje - Miunchene, Stuttgarte, Huttenfelde, Gautingen, Romoj ir atstovė Londone.

Šie klubai dirba atskirai nuo PMT, tačiau ją remia. Aplamai, Lietuvių Moterų Atstovybė yra šių klubų centrinis organas.

Kad būtų platesnė veikimo dirva, Pabaltijo Moterų Taryba dar 1948 m. iširašė narių į General Federation of Women's Clubs. Tai didžiausia tarptautinė moterų organizacija, turinti 11 milijonų narių, kuri kasmet ruošia gausius suvažiavimus. Čia PMT turėjo progos kelti Pabaltijo valstybių tragediją. Tūkstantinėms GFWS narių auditorijoms jos skaitė paskaitas apie savo kraštą, demonstravo tautinius drabužius, ruošė tautodailės parodėles ir k. Visa tai atkreipė ne tik narių, bet ir svetimųjų spaudos dėmesį. Jų kalbos ir nuotraukos yra tilpusios milijoninių tiražų turinčiuose dienraščiuose. Be to, kiekviena proga jos skleidžia savo literatūrą anglų kalba.

Itin platų atgarsį mūsų moterų pastangos turėjo 1953 m. GFWC kongresuose Washington, kur nemažai pasidarbovo N. Paramskienė, L. Bieliukienė ir Kanados vardu igaliota A. Devenienė; Philadelphijoje 1954 m. lietuvių atstovavo L. Bieliukienė, J. Augaitytė, V. Leskaitienė ir T. Stikliorienė; taip pat 1950 m. Bostone ir 1952 m. Minneapolyje, kur dalyvavo L. Bieliukienė, 1958 m. Detroitė PMT atstovavo Marija Sims.

L. Bieliukienės iniciatyva Pabaltijo Moterų Taryba 1956 m. buvo priimta konsultatyviu nariu į Pavergtąsias Tautas, kur ir šiuo metu tebedalyvauja kultūrinė ir ekonominė komisijose.

Per tą 12 metų savo imigracinės veiklos laikotarpį, Pabaltijo Moterų Taryba yra atlikusi didelių darbų ne tik kultūros, bet ir politikos srityse.

Šiuo metu Pab. Mot. Tarybą sudaro: Ligija Bieliukienė, pirm., Ellija Druva (latvė), Mall Jurma (estė), Daina Dambrovskis - sekr., Salomėja Narkėliūnaitė - spaudos atstovė, Juta Kurman - atstovė Pavergtose Tautose ir trys New Yorko Liet. Mot. Ats. klubų pirmininkės: V. Jonuškaitė, Aise Saue ir Olga Gulbis.

Pažymėtina, kad ši PMT veikla yra tartum tęsinys nepriklausomoj Lietuvoj veikusių Moterų Tarybos, kurios iniciatorė ir pirmąja pirm. buvo Vincenta Lozoraitienė, dabar suorganizavusi Liet. Mot. Ats. Klubą Romoje.

Baigiant, tenka priminti, kad šioj organizacijoje sugėbta dirbti kartu susibūrusios įvairių ištiktinimų moterys.

Pirmoji Lietuvių Moterų Tarybos valdyba Miunchene: (iš k. į d.) E. Jurkevičienė, V. Leskaitienė ir dr. Krasauskaitė. Antroje eilėje: O. Trimakienė, L. Bieliukienė, A. Lukšienė.

Viena iš paskutiniųjų Pabaltijo Moterų Tarybos švenčių dalyvaujant New Yorko Gen. konsului J. Budriui su žmona ir kitiems svečiams. Prezidiumą sudaro (iš kairės) L. Bieliukienė, Ellija Druva (latvė) ir Mall Jurma (estė).

J. BASANAVIČIUS...

(Atkelta iš 4 psl.)

Tačiau didžiausia dr. Basanavičiaus laimės valanda buvo ta, kada Vilniuje plevėsavo Lietuvos vėliava. Vėliava plevėsavo ne kur kitur, o ant Gedimino kalno, nuo kurio plačiai galima buvo žvelgti į Lietuvos ateitį. O kai vėliava buvo nuplėkta, dr. Basanavičius ir toliau pasiūlyko būti Lietuvos sostinės ir visos Vilnijos sargu. Ir jis juo išbuvo ligi pat savo mirties. Dr. Basanavičius palaikomas Vilniuje ir jo kaulai ten, kalimai didžiųjų vyrų kaulų, išsisi.

Taip, dr. Basanavičius miręs, bet jo idėjos liko gyvos, kurias turime įgyvendinti savo širdyse. Tų patriotinių idėjų vedini, turime siekti to tikslo - Lietuvos laisvės atgavimo. Pasieksime tada, kai kiekvienas lietuvis būsim ne tik pasiryžęs, bet ir pasižadėjęs to kilnaus tikslo siekti, nebijodami jokių kliūčių. O taip daryti skatina dr. J. Basanavičiaus pavyzdys, kuris neatsitiktinai yra atsigulęs toje Lietuvos žemė-

mėje, kur dar aušra neišsklaido priespaudos, kruvinių lietuvių kančių ir žudynių.

Tačiau kaip dr. J. Basanavičius neabejojo aušros reiškiniu, taip mes svetur gyvenantieji neturim abejoti mūsų tautos laisvės atgavimu. Jis neabejojo Lietuvos prisikėlimu, kad ir ne Lietuvoj gyvendamas. Tad Vasario 16 minėdami, pasižadėkime eiti dr. Basanavičiaus pramintu keliu.

Sausio mėn. pradžioje Lietuvos pačiuose pradėjo pardavinėti Sovietų Sąjungos ryšių ministerijos išleista didelio formato ženklą su Vilniaus vaizdu (iš Gedimino kalno žiūrint). Tai ženklas iš serijos, skirtos sąjunginių respublikų sostinėms atvaizduoti.

* Eilei gatvių Kauno mieste duoti nauji pavadinimai. Tai padaryta ruošiantis visuotiniam gyventojų surašymui, kuris įvyko sausio viduryje. Be to, daugelis namų pernumeruota. Kaune dabar daugiau kaip 200,000 gyventojų.

SUSTINGUSI SOVIETINĖ ARCHITEKTŪRA: Viršuje - Sovietų dovana Lenkijai Varšuvos kultūros rūmai. Dešinėje - Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčia.

Vytautas Meškauskas

Respublikinės bibliotekos rūmų projektas

Zeltovskio architektūros pavyzdys - nereikalingas bokštelis ant didelių gyvenamų namų.

ARCHITEKTŪRA SOVIETINĖJE LIETUVOJE IR VAKARUOSE

Kinoteatras "Tėvynė"

Šių metų VIENYBĖS 4 nr. pokalbyje su architektu inž. Jonu Muloku: — Ar atpažintume Lietuvą? — konstatavome, kad nūdienės Lietuvos statyba yra labai gramodiška. Ji yra tokia pat, kaip ir visos Sovietų Sąjungos statyba — nuo Vakarų pasaulio atsilikusi 50 ar net visą šimtą metų.

Kino teatras Tėvynė ir Pergalė. Kam reikalingos tos kolonos? O respublikinės bibliotekos rūmų projektas — ar ne nukopijuotas iš perėjo šimtmčio Berlyno statinių?

Po to, žinoma, negalima stebėtis ir naujai statomos Klaipėdos katalikų bažnyčios, kuriai aukos renkamos ir Ame-

rikoje, išvažda. Ji dvelkia viduramžiais.

Beje, kai kas gali pamanyti, kad, pavyzdžiui, Vilniui kitokia architektūra, kaip senovinė, netinka. Tai tik iš dalies tiesa. Gal ir netiktų siauroje gatvėje tarp dvejų senosios architektūros paminklų statyti

modernų pastatą, tačiau tokie sumetimai netinka didesnei aikštei, naujesnės datos kvartalamams.

F. L. Wright, žymiausias amerikiečių architektas, kuris savo amžiumi netoli atsilieka nuo Zeltovskio, teigia, kad architektūra yra organiška

gamtos forma — skirtingos problemos išsukia skirtingus sprendimus. Kiekviena vieta turinti savo skirtingą charakterį ir grožį. B to išvada, kad pastatas turi organiška išplaukti iš vietos bei krašto ir jo žmonių kultūros. Sovietinėje Lietuvoje savų kelių ir sprendimų jėmkti

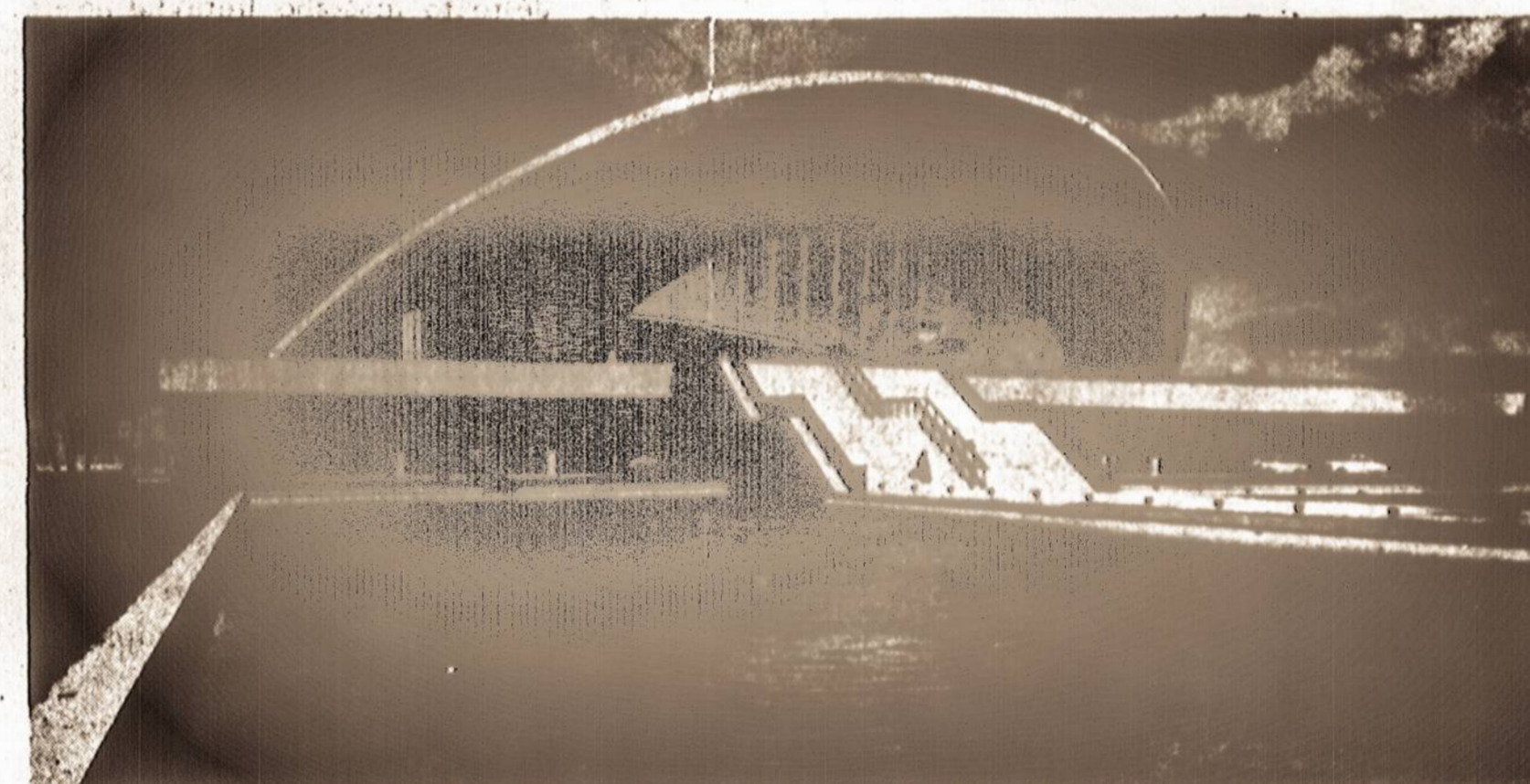
neleidžiama, reikia sekti vyresniųjų brolių — rusų, o tas seka perėjo šimtmčio Europai Svarbiausia, kad tuo keliu einant įvairiems nenaudingiems papuošalams (kolonom, bokšteliams) išleidžiama nemažai lėšų. Ir tai daroma krašte, kuris yra paskendęs šurde, kur

taip trūksta gyvenamų patalpų. To krašto sostinėje — Maskvoje — statomos ypatingai puošnios požemio geležinkelio — metro — stotys. Ką nors panašaus nerasime kapitalistiniame pasaulyje. (Kaž ką bendro sutinkame tik Vidurmežiais, kada buvo statomos

puošnios bažnyčios, o žmonės gyveno laužuose.) Vienas iš žymiausių Vakarų architektų ispanas Eduard Torroja teigia, kad architektūrinės formos išplaukia iš funkcionalizmo, struktūros ir ekonomijos. Pastato tikslas, jos statybai naudojamos medžiagos

Kinoteatras "Pergalė"

REVOLIUCINĖ AMERIKINĖ ARCHITEKTŪRA: Vakarų Berlyne pastatyta tarptautinė konferencijom halė.

Zeltovskiui pasisekė sulaikyti technikos pažangos panaudojimą statybai nuo pat revoliucijos pradžios. Ir Vilniuje viskas sena ir jau kitur matyta. — Architektūra šaltajame kare: revoliucinis amerikiečių atsakymas.

savumai ir ekonominiai sumetimai nusprendžia jo išvaizdą. Naudojant statybai tik plytas nieko naujo, žinoma, neįstengsi padaryti, bet gelžbetonis atidarė naują erą.

Kai amerikiečiams šaltojo karo rėmuose reikėjo atsakyti į rusų gramozdiškų reprezentantinius statinius jų kontroliuojamoje Europoje, pav. pasibaistino pavidalo 700 pėdų aukščio bokštą — kultūros rūmus Varšuvoje, jie Berlyne pastatė rūmus tarptautinėm konferencijoms.

Čia pasinaudota hyperbolio paraboloido arba paprastojo kalboje — kriauklės, kriaukuto (shell) — konstrukcija. Mūšinis stogas savo konstrukcijos dėka pati laikosi, gali sklyti ore, atramos yra palyginti visai neįrengtos; kriauklės forma neduoda jokių laužiančių jėgų, gražų. Tokia konstrukcija yra palyginus labai pigi ir idealiai

tinka vietėsiems pastatams, kaip stotims, bažnyčioms, mokyklom salėm. Tinka ji ir rezidencijų statybom — pirmas bandymas Amerikoje buvo padarytas 1955 m. Raleigh, N.C. Argentinos architekto Eduardo F. Catalano. Dabar tokių statinių jau yra visuose Vakarų kraštuose.

Ir lietuvių vienas pirmųjų, kiek man žinoma, šia konstrukcija susidomėjo architektas inž. Jonas Mulokas padaręs Ashlando, Montanoje, statomai mistijų bažnyčiai ir vienuolynui projekta (įvedamas į jį būdingus indėnų tautodailės elementus — mistijos yra skiriamos indėnams) o dabar ta pačia konstrukcija suplanavęs gyvenamą namus Chicago Palangoje — Beverly Shores. Tokia konstrukcija žymiai atpigina namų statybą.

Žinoma, čia gali kilti toks klausimas: pigu ir tikslinga, bet ar tai ir gražu? Tokios rūšies statybos gnyėjai turi tam ir atsakymą: visi architektūros stiliai gimę padikuoti ne kokių estetinių, bet techninių sumetimų. O dėl grožio — reikia tik įprasti. Kas tikslinga, tas ir gražu. Kaip lengva naują statybos kryptį pagrįsti "ideologiškai", rodo berlynio pastato architektas Hugh Stubbins. Girdi, berlynio pastato "tema" yra Amerikos tikėjimas kalbos laisvę. "Lengvas kabantis stogas vis iškelto plati formos simbolizuoja laisvę: ten nėra nieko uždaro, uždrausto, užslepto... Iš visų pusių jis atdaras nuolatiniam susiekimui su visu pasauliu... prieinamas kiekvienai naujai minčiai ar patyrimui."

PAS DIDJĮ MAGISTRĄ

Vieną dieną visai netikėtai atėjęs į žemį sargas atrakino Alpą nuo sienos ir nuvedė pas broį auklėtoją.

— Nesitikėjau, Adolai, kad tu galėtum taip elgtis, — barė jį vos išvydęs brolis auklėtojas. — Kiek kartų aš pačiam ir kitiems auklėtiniais kalbėjau, kad klusnumas ir nusizeminimas yra kilniausias krikščionio dorybės!

— Broli auklėtojai, tos dorybės krikščionys riteriai visai neturi. Jie gi krikščionys, vienuoliai, o kokie išdidūs! Užuoť tarnavę kitiems, patys kitus verčia sau tarnauti. Kiek vergų laikol — atsakė jam Alpas.

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

PAGALIAU TRŪKO ALPO KANTRYBĖ

— Buvau ištikimas, kol nežinojau kas esu, o dabar užvirė širdis...

Iškalbėjęs Alpas sužinojo, kad ir kiti to tamsaus požemio kaliniai yra vienaip ar kitaip nusikalę lietuviai: vieni jų — nelaisvę paimti kariai, atsakę kryžiuočiams vergauti, o kiti — seniai jau nelaisvę vargantys ir kuo nors užsitraukę kryžiuočių nemalone. Kalbos pasidarė atviresnės. Alpas papasakojo nelaimės draugams visą savo gyvenimą, savo nuotykius ir pergyvenimus. Teko paminėti ir Zaltinį.

— Pažįstam ir mes burtininką Zaltinį, — tarė kaimynas, baigus Alpai pasakoti. — Dabar suprantama, apie ką jis anksčiau kalbėjo. Sakydavo, seniai prarasto daikto po kryžiuočių piliis ieškas ir negalys į Lietuvą grįžti. Tai jis tavęs ieškojo.

— Bet budrys ir dabar nenori grįžti į Lietuvą. Kiek kartų jį to prašiau! Vis sakosi dar negalys, dar reikalų čia turis.

— Tikrai Zaltinis čia daug reikalų turi. Jis ir žinias apie kryžiuočių kėslus renka, jas į Lietuvą kuni-

gaikščiui Kęstučiui siunčia, ir įvairius jo pavedimus atlieka. Guodžia ir tvarko belaisvius lietuvius, jiems slaptus kelius į Lietuvą nurodo. Su prūsais susidraugavo, kurie, nors ir seniai yra krikščytai, bet savo engėjų neapkenčia ir visur jiems kenkia. Ar girdėjai, kaip anais metais lietuviai belaisviai ir prūsai susitarę Ragainės pilį sudegino, daug kryžiuočių išžudė ir į Lietuvą pabėgę? Tai Zaltinis įkalbėjo belaisvius ją padegti.

— Apie Ragainės pilies gaisrą girdėjau, bet nežinojau, kad ji belaisvių padegta. Ją atstatant vėl kilo gaisras. Gal ir vėl belaisviai padegė? — paklausė Alpas.

— Taip, vėl Zaltinis sutvarkė... Tą patį ir mes Marienburge rengėme, tik, gaila, nepavyko! — pastebėjo Alpo kaimynas.

— Štai kas aplinkui darosi, o aš apie tai nieko nežinojau! — stebėjosi Alpas.

— Jei būtų reikėję, būtum ir sužinojęs. Vėl viską tvarkė Zaltinis. Bet kažkokiu būdu, tikriausiai per

šnibus, kryžiuočiai, spūdo, kad rengiamasi jų lizdą padegti ir kas toks yra Zaltinis. Mane ir dar kelis vyrus į požemius sugrūdo, o Zaltinį nusprendė gyvą sudeginti ir dabar visur jį ieško, bet negali surasti, — pasakojo kaimynas.

— Nesuras. Kol jis Gyvatynėje gyvena — ne kryžiuočiams surasti. O, kaip aš norėčiau iš to tamsaus požemio ištrūkti ir pas jį nuvykti! Bet su tomis svajonėmis baigta! Šių grandinių nutraukti nepajėgsiu. Reikės čia žūti... — su skausmu širdyje kalbėjo Alpas.

— Nusiramink! Manau, kad patsai už savo nusikaltimą, jog su ritmeisteriu Šneideriu pasibarei, ilgai požemyje nepasiliksi. O jei kryžiuočiai neišleis, tai Zaltinis, jei bus gyvas, mus tikrai išvaduos. Ne velniui jis yra pramintas stebukladariu burtininku.

Vienodai ir lėtai šilinko laikas tamsiame požemyje. Į saulę, į laukus, į laisvę, į tėvynę visa savo siela veržėsi Alpas, bet trumpos, sunkios grandinės, kuriomis jis buvo prirakinatas prie sienos, stori požemio ir pilies mūrai ir nuolat budinti sargyba varžė jo troškimus. Kerštas ir neapykantą pavergėjams degino Alpiui širdį. Nūramindavo vien mintis, kad ne tik tėvynėje, bet ir čia, kryžiuočių pilyje, belaisvių lietuvių širdyse kaupėsi ir stiprėjo kerštas, baisus kerštas skriaudėjams.

65 naujos gatvės Panevėžyje atidariusios po karo, miestui plečiantis, pranešė Vilniaus radijas sausio 5 d. Pramonės darbininkų skaičius Panevėžyje per sekančius septynis metus padidėjęs dvigubai: iki 11.000.

Kaip gi ten buvo su Dainavos koncertu?

V. Meškausko reportažo proga

VLADAS JAKUBĖNAS

Vienybės numeryje sausio 23 d. Vytautas Meškauskas straipsnyje iš Chicagos "Lietuviški reikaliukai" kitų temų tarpe gan aštriai kritikuoja kun. J. Prunskio reportažą Draugoskiiltyse apie sausio 11 d. įvykusį Dainavos koncertą Chicagoje. Reportažas pajaukiamas, kaip nespecialisto rašytas apie muziką; tarp eilučių, itin vykusiai pravesta, ryškėja irgi nespecialisto recenzija apie patį koncertą. Recenzija — kraštutinai neigiamo pobūdžio; išsina, kad koncertas toks, dėl kurio "traukoma pečiais", apie kurio "išsklaidytus rezultatus" nėra ko nei kalbėt, "kakafofonija" ir t.t.

Man pačiam teko leisti Dainavai atlikti mano kūrybos didelį ir komplikotą veikalą "Mano Pasaulis", praeitą rudeni išpildytą New Yorke per Pasaulio Lietuvių Seimą. Man teko akompanuoti keletą paskutinių repeticijų ir taip pat būti vienu iš akompaniatorių per patį koncertą. Ši paskutinė aplinkybė atima, tiesa, dalį galimumo spręsti, apie kai kurių veikalų skambesio visumą — kaip jie skambėjo iš salės gilumos. Tačiau jaučiuosi gali tvirtai teigti, kad V. Meškausko "recenzija" apie Dainavos koncertą yra gan tolima nuo objektyvumo. Greičiausiai, autorius tame koncerte nėra buvęs ir buvo vėliau painformuotas ne objektyviai, o gal ir tendencingai nusiteikusių žmonių.

Dainava, pirmą kartą debiutuojančio dirigento Algio Šimkaus vadovybėje ryžosi tikrai nepaprastam žygiui: visą programą pašvęsti rimtam lietuvi-

šiam repertuarui, parodant visuomenei jai nežinomus, komplikotesnius mūsų kompozitorių veikalus.

Pagal paskutinių keleto metų mūsų žymių chorų veiklos praktiką, šis žygis buvo neįprastas. Chicagos Vyrų Choras, pavirtęs į mišrų Operos Chora, yra pasiekęs tikrai augšto lygio. Jo veikla tiek praeitin, tiek ateitin yra išsemta didelių žygių: pastačius "Rigoletto", Faustą" dabar statoma daug sudėtingesnė "Carmen" Senų nuopelnų Pirmyn choras dabar baigia paruošti "Parduotą Nuotaką". Neseniai Chicagoje apsilankęs Varpo choras iš Toronto Kanadoje po gan blankios lietuviškos dalies sužavėjo klausytojus "Martos", "Aidos" ir kitų pasaulinių operų ištraukomis. Ir Dainava paskutiniųjų keleto metų bėgyje savo veiklą dalino tarp trijų sričių: mišraus pobūdžio vaidinimų su dainomis, bažnytinių koncertų ir... kartais, lietuviškai dainai bei chorinei muzikai pašvęstų koncertų.

Dabar Dainava ryžosi parodyti Chicagos visuomenei Vl. Jakubėno "Mano Pasaulis" ir St. Šimkaus operos operos "Pagirėnai" ištraukas. Koncertui buvo ruošiasi dideliu rūpestingumu, tiek su choru, tiek su solistais. Maria High School salė buvo išparduota; daugelis dainų buvo bisuota; visoje programoje tik vienoje vietoje choras jaučiamai sudetonavo,

šiai vokalė dalis ėjo be nesklandumų.

Ar koncertas pavyko visu 100 procentų? Atrodo kad ne. Dėl buvusių trūkumų negalima kaltinti nei dirigento, nei dalyvių; priežastys buvo kitos, mūsų sąlygomis pasitaikančios ir neišvengiamos.

Atsakingiausias programos numeris buvo "Mano Pasaulis". Jam atlikti su orkestru nebuvo lėšų; autoriaus buvo padaryta speciali versija fortepionui ir vargonams, stengiantis išimtuoti orkestro spalvas. Maria High School elektriški vargonai turi visus garsiakalbius nukreiptus į salę; scenoje jų beveik negirdėti. Dirigentui ir fortepionui stovint scenoje nėra jokios kontrolės dėl skambesio išlyginimo. Nors buvo padaryta pora specialių repeticijų fortepiono su vargonais, tačiau atrodo, kad pilnoje salėje akustika buvo išsklaidyta; vieni muzikoj nusimanančių klausytojų sakė, kad vargonų nebuvo girdėti, kiti, kad vargonai viską nustelbdavo, tretis — kad skambesys buvęs gerai suderintas. Vargonininkė, šiai profesinai išlavinta virtuozė, vietinė lietuvaite nevisur mokėjo sekti dirigento lazdele. Veikalo pradžioje choras, nenugirdęs tykliai grojančių vargonų (orkestre — "pianissimo" trombonai) nepaėmė teisingai tono; todėl pati chorinės dalies pradžia nesukambėjo taip gerai, kaip repeticijose. Toliau intonacija išsi-

lygino ir veikalo gan komplikuota vokalė dalis praėjo be jokių sutrikimų, tiek choro, tiek solistų.

Atrodo, kad "Mano Pasaulio" išpildymui trūko išpildin-gumo; visumos išpūdis buvo blankesnis, negu galima buvo laukti; tačiau tai toli nuo V. Meškausko reikiamų nuomonių. Sunkūs veikalai, kad ir gerai išmokti, dažnai pirmą kartą praeina suvaržyta ir blankiai. Juk ir pernyktis "Fausto" pirmas spektaklis Chicagoje, nors neabejotinai gerai išmoktas, ėjo gan korektiško susivarymo ir blankumo ženkle; atsipalaidavimo ir pagyvėjimo būta tolimesniuose spektakliuose.

V. Meškausko minimas žodis "kakafofonija". Greičiausiai tai bus surišta su naujoviškesnių skambesiu panaudojimu "Mano Pasaulio" interludijose ir uvertiuroje. Dėl to, suprantama, kaltas kompozitorius. Įdomu, kad p. Meškauskas yra žinomas, kaip gabus pažangiosios mūsų dailininkų krypties šalininkas ir gynėjas. Nejaugi muzikoje jo skoniai kitokie ir vienas kitas disonuojantis sąskambis jam atrodo "kakafofonija"? Kitokios kakafofonijos Dainavos koncerte garantuotai nebuvo ir pats to žodžio panaudojimas yra stebinantis.

Ištraukos iš "Pagirėnų" buvo bene geriausiai pavykę programos numeriai. Choriniai numeriai praėjo prie priekalčio; nelengvas duetas buvo ypač rūpestingai paruoštas; jį puikiai dainavo D. Stankaitytė ir... labai ne formoje — latvių tenoris V. Salna. Šiaip geras dainininkas, jis išvakarėse koncertavo latvių kolonijoje Milwaukee mieste ir, berods, naktį buvo visai nemiegojęs. Stasys Baranauskas jo vietoje būtų buvęs žymiai geresnis; jis buvo kviečiamas, bet neapsiėmė.

Es savo pusės noriu pareikšti nuoširdžią padėką Dainaviečiams, dirigentui Algiiui Šimkui, o taip pat vyriausiam Dainavos meno vadovui ir dirigentui St. Sodeikai už jų pasiryžimą neužmiršti lietuvių kompozitorių ir juos moraliskai palaikyti atliekant jų veikalus. Jei kas ši karta praėjo nevisai taip, kaip norėjosi, nepaisant rimto ir nuoširdaus ruošimosi, tai tame tikrai nėra "nuosmūtkio". Tikras kūrybinis nuosmūtkis mūsų laukia, jei visi mūsų choral galutinai nukryps į svetimą repertuarą, o mūsų kompozitoriams tremtiniais nebus nei noro, nei tikslo ką nors kurti. Šiuo atžvilgiu "Dainavos" koncertas sudaro gražią prošvaitę ir suteikia savotiško priminimo, kitiems mūsų pasižymėjusiems chorams.

Savo pastabose V. Meškauskas ironiskai kelia mintį, kad neva dabar imama vertinti tik pastangas, o ne rezultatus. Čia tikra teisybė: pasauliniu mastu galutinai laimi rezultatai, o niekas nevertina tik pastangų. Bet... tą tēzę vystant galima toli nueiti. Mes esame

Meškausko pastabos

Malonu, kad mano pranešimas apie Lietuviškus Reikalus po ilgesnes pertraukos išprovokavo Vlodo Jakubėno pasirodymą VIENYBĖS skiltyse. Gaila, kad kompozitorius "tarp eilučių" išskaitė tai, ko aš nenorėjau pasakyti. Mano pastabas šiuo reikalu išsauke tik kun. dr. J. Prunskio reportažas apie Dainavos koncertą. Tame reportaže žymiai daugiau vietos buvo skirta kun. A. Stašio invokacijai, pasakytai prieš po koncerto įvykusias vaikes, negu kuriam nors koncerte išpildytam kuriniui. Jei toji invokacija yra tokios didelės reikšmės dalykas, tai, žinoma, verta ja sukalbėti prieš koncertą. Juk ir pats kompozitorius sutinka, kad koncertas dėl neaiškių priežasčių nepavyko visu 100%. Rasi, malda butu padėjusi.

Žodis "kakafofonija" taikomas ne V. Jakubėno kurybai, kurios esu gerbėjas, bet tai reportažo vietai, kur sakoma, kad "reikėjo eilės taktų, kol choras ėjo į bendrą jungtį su vargonais"; kitaip sakant, choras dainavo sau, o vargonai grojo sau, ne taip kaip kompozitorius norėjo. Toks reiškinys paprastai ir vadinamas kakafofonijos terminu.

Kas gi liečia patį koncertą, galiu pakartoti tik savo nuomonę: pastangos buvo be galo gražios, o dėl rezultatų... nukentėjo tik kompozitoriai. Laimingesniai išpildyme publikai jie būtų daugiau patikę.

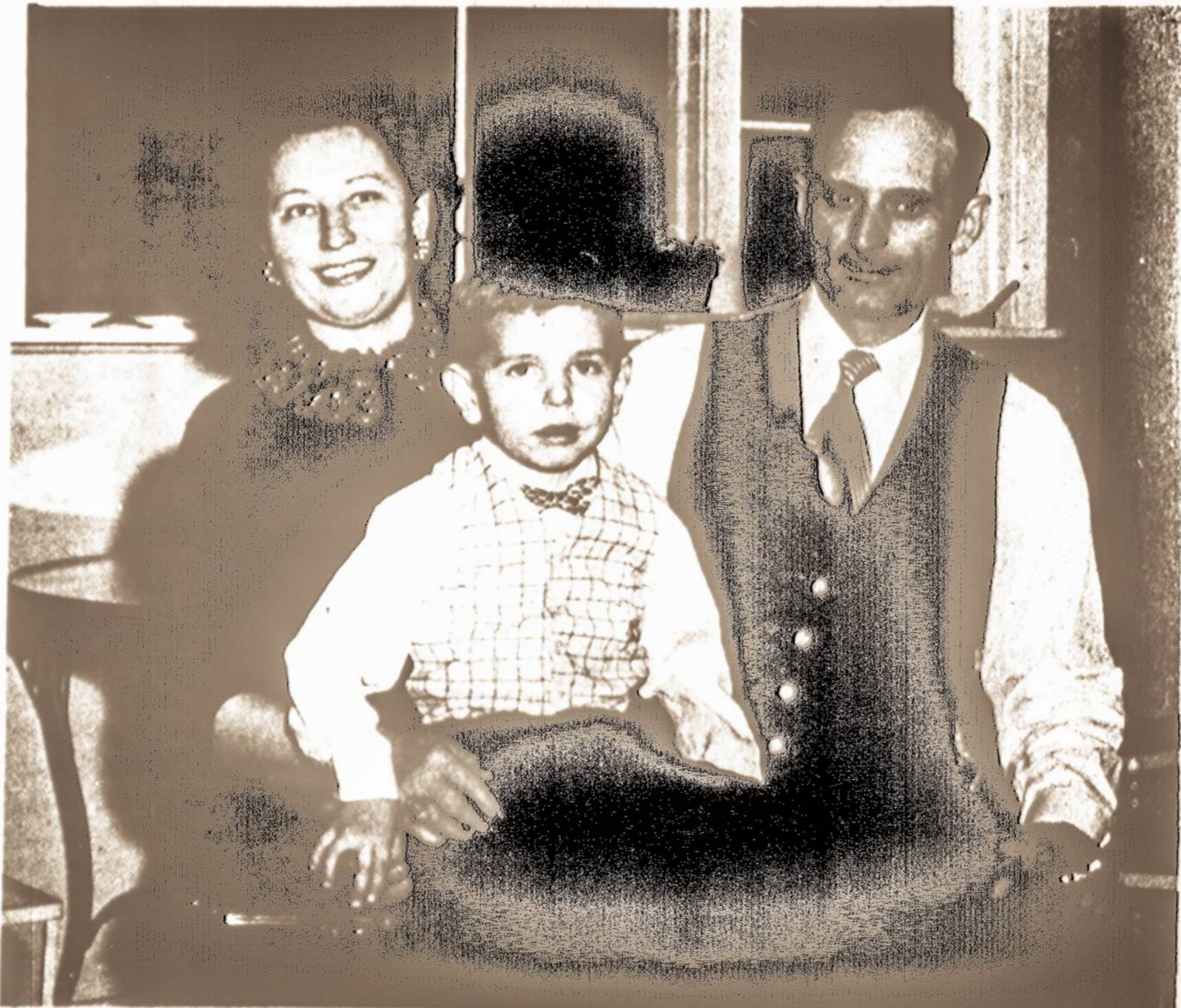
Vytautas Meškauskas

mažą tautą ir mums lemta veikti ne pasauliniu mastu. Ar mūsų tautinio atgimimo ir valstybės atkūrimo pastangos nebuvo pirmon eilės heroiško ir dažnai beviltiško pobūdžio pastangos? Grįžtant prie dabarties, jei taikytume Chicagos Lyric Opera ar Metropolitan operos mastabą prie mūsų šikagiečių lietuviškos operos pastatymų, ar irgi netektų pirmon eilės vertinti pastangas? O vis dėlto to mastabo lietuviai ne-taikė tas pastangas įvertinti ir mielai noru iki paskutinės vietos užpildė pernyktis tris "Fausto" spektaklius.

Taigi, jei pastangos nedavė pirmojo rezultato, kritikuokime, bet neslopinkime. Neslopinkime ir tu, kurie savo veiklos pagrindą padėjo svetimų veikalų statymą; mūsų visuomenei turint gražių prisiminimų šioje srityje iš tėvynės operiniai pastatymai turi didelį pasisekimą ir išeša įvairumo ir bendrą kultūrinę veiklą.

Dainavos koncertas, su visais įvykusiais trūkumais neabejotinai bus užregistruotas kaip ryžtingas ir įviesus žygis mūsų šlovėjios kultūrinėje veikloje.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

Nelė ir Karlas Albrechtai su jauniausiuoju iš trijų vaikų, Vincuku šiomis dienomis išvyko atostogų į Florida. Pažymėtina, kad Albrechtai yra dideli Vienybės bičiuliai, nors šeimoje tik viena Nelė skaito laikraštį. Karl Albrecht yra vokiečių tautybės, bet kadangi žmona lietuvaite, tai ir jis, beveik išimtinai, draugauja su lietuviais. Be to, Karl su žmona ir vaikais kasmet lanko Vienybės koncertus. Žodžiu, lietuviškos spaudos rėmimo atžvilgiu, Karl Albrecht galėtų būti pavyzdžiu daugeliui lietuvių biznierių. Mat, Karl Albrecht yra dideliame mėsos urmo pardavimo biznyje Brooklyne. Albrechtai gyvena Ozone Park, N. Y. Be Vincuko, Nelė ir Karlas Albrechtai dar turi sūnų Karlą, 21 m, ir dukterį Eleonorą, 19 m.

PADĖKA

Ritos Ansamblio pirmininkė O. Klimakauskaitė dėkoja labiausiai pasidariusiems šešiuose išvadintiems choristams, rengiant koncertą sausio 11 d. Elizabeth: A. Andriūskienė, V. Laukžemytė, R. ir E. Mickevičiūtės, Br. Venckienė, J. Jurkienė, J. Vaičiūnaitė, D. Šlepkovaitė, J. Stanaitė, M. Melinytė, ir D. Laukžemiui.

Taip pat Operetės Choru už išpildymą programos, tautinių šokių mokyt. J. Matulaitienėi ir jos trupeli, režisorui V. Žukauskiui ir kitiems.

PIGIAI PARDUODAMA VASARVIETĖ

Savininkai skubiai turi apiešiti JAV. 22 kambarių medinis namas su visais įrengimais visiems metams daryti biznį. Kambariai išnuomojami dienomis, savaitėmis ir sezonais su maistu ir be maisto. Pardavimo kaina \$30.000. Teirautis: VERA MILLIUM, 401 New Jersey Ave., Point Pleasant Beach, N. J. (TW 2-1022), arba Trečioji Agency, Newark, N. J. (MA 2-4867).

D. KLINGA
TAKSŲ PILDYTOJAS
VERTĖJAS
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

JAV Karinės vadovybės paaikškinimas sovietinių pabaltijo vėliavų klausimu

1957 m. rugpjūčio mėn. Karo Departamento išleistame tiekimo kataloge buvo nurodyta, kad iki to laiko išduodamos iš kariuomenės sandėlių tautinės pabaltiečių kuopoms Vokietijoje vėliavos bus pakeistos sovietinėmis tų kraštų vėliavomis. Vėlesnėje minėtojo katalogo laidoje jau buvo įvardytos sovietinės Pabaltijo valstybių vėliavos išduodamų kuopoms medžiagų sąrašo. Asmuo, kuris apie tai painformavo ALT centrą, teigė, kad kai kurios pabaltiečių kuopos Vokietijoje gavo savo vadovybių nurodymus šūkių metu vartoti sovietine. Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas.

Surinkę tuo reikalu dokumentinę medžiagą, ALT vykdomas Komitetas kreipėsi į kariuomenės intendentūros įstaigą Washingtone. Tenai Vykdomajam Komitetui buvo pareikšta šoudu, kad minėtieji potvarkiai tiekimo vadovėly atsiširo dėl "administratyvinės klaidos". Vėliau savo paaikškinimą raštu atsiuntė generolas

Victor J. MacLaughlin, intendentūros viršininko pavaduotojas. Čia pateikiame jo atsakymo vertimę:

"Gerbiamas Dr. Grigaitis: Po Jūsų apsilankymo vėliavų klausimu mano įstaigoje 1959 m. sausio 14 d. aš susipažinau su tuo reikalu detališkai. Mano tyrinėjimai patvirtino mano tos datos pareikškimą, būtent, kad buvo padaryta administratyvinė klaida, įvardijant kalbamąsias vėliavas leidinyje. Klaida buvo pastebėta perėitą vasarą ir 1958 m. gruodžio mėn. imtasi žingsnių jai atitaisyti, išbraukiant klaidingai įrašytus dalykus. Naujas leidinys bus pataisytas.

Tyrinėjimai rodo, kad nė vienos klaidingai įrašytų vėliavų Armija niekada jokiu atveju nėra užpirkusi, laikiusi sandėliuose ar išdavusi.

Europos Karinė Vadovybė manę užtikrino, kad nėra užregistruotas nė vienas toks, vėliavų liečias, atsitikimas ar aplinkybė, apie kokius Jums buvo pranešta, o taip pat nėra užre-

gistruota, kad tokias vėliavas būtų sandėliavusi ar išdavinęjusi Intendentūra Europoje.

Jeigu tuo klausimu atsiras naujų informacijų, apie tai Jums bus pranešta. Malonėkite priimti mano padėką už Jūsų susirūpinimą šiuo reikalu ir už jo pateikimą mano dėmesiui.

Su pagarba,

Victor J. MacLaughlin,
Major General, USA
Assistant Quartermaster
General for Operations"

VIRŠUJE: Vasario 7 d. Šv. Jurgio par. salėje, Brooklyne, Jonas ir Nelė Tuma minėjo sidabrinę vestuvių sukaktį. Nuotraukoje: Jonas Tumas su žmona ir dukteria Elena. Gretimai, už gėlių, sėdžia Ona Paražinskienė, kuri prieš 25 metus buvo vyriausia pamergė. Svoto pareigas šime pokylyje atliko Kazys Genis, Pokylyje, kurį labai rūpestingai paruošė M. Kriaučiūnienė, Mary Rooney ir M. Kasakaitienė, buvo apie 500 žmonių. Pažymėtina, kad Tumą vestuvių pokylyje prieš 25 metus įvyko toje pačioje salėje. Vienybietis J. Tumas su šeima gyvena Harrison, N. J.

J. Tysliavos nuotrauka

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA
ruošia

**Lietuvos Nepriklausomybės
41 metų sukakties
MINĖJIMA**

1959 m. vasario 15 d., 3 val. p. p.

WEBSTER HALL

Vienuoliktąjį gatvę ir Trečioji Ave. New Yorke

Minėjimo kalbas pasakys JAV SENATORIUS J. KEATING ir V. ČIŽIŪNAS

Mening dalį atliks solistė ROMA VILČINSKAITĖ-MASTIENĖ, OPERETĖS CHORAS, vadovaujamas muz. M. CIBO ir NEW YORKO MOKSLEIVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, vadovaujama J. MATULAITIENĖS.

VISI LIETUVIAI KVIEČIAMI KUO GAUSIAUSIAI DALYVAUTI

SUAUGUSIEMS ĮĖJIMAS 2 DOL.

STUDENTAMS IR MOKSLEIVIAMS 1 DOL.

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudus reikalais, federalinių ir valstybinių takų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.

Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

**Three Joe's
Service Station, Inc.**

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

83-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.

(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)

Telefonas Virginia 6-9683

VARŽĖSI CLEVELANDO, DETROITO IR CHICAGOS SPORTININKAI

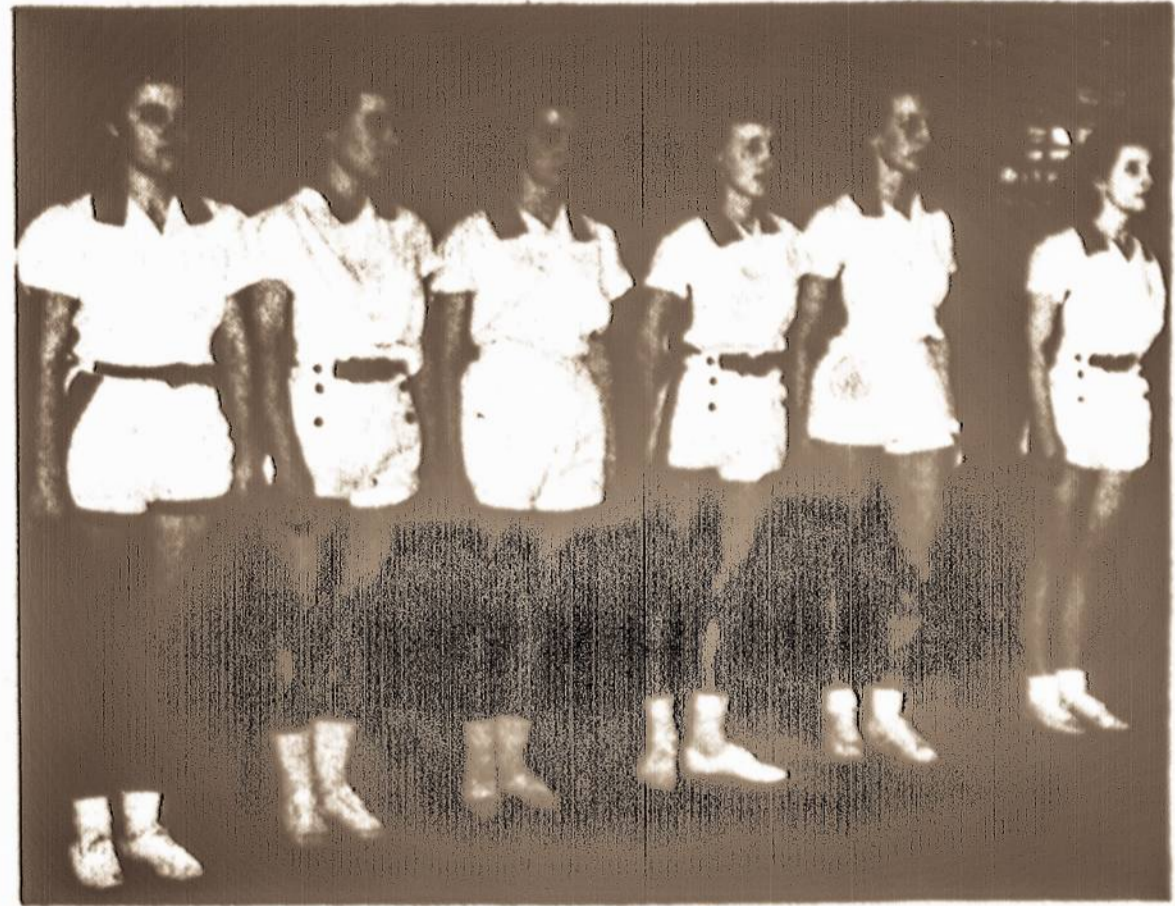

Chicagos LSK Neris krepšinio komanda laimėjusi meisterio vardą Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybėse, įvykusiose sausio 31 ir vasario 1 Chicagoje. Z. Degučio nuotrauka

Sausio 31 ir vasario 1 Chicagoje įvykusiose vid. Vakarų sporto apygardos krepšinio, tinklinio ir stalo teniso varžybose dalyvavo 140 sportininkų iš Clevelando, Detroito ir Chicago. Chicagos Neris ir Clevelando Zaibas čia pasidalino po dvi komandines pergalės, o Chicagos Lituanica pasitenkino viena. Iš viso čia žaidė 7 sporto klubai ar vienetai.

Krepšinio nugalėtoju išėjo Chicagos Neris, baigmėje įveikusi Lituanicą 64:59. Vyrų tinklinyje I vietą laimėjo Zaibas, nugalėjęs Nerį, o pas moteris taip pat laimėjo Zai-bietės, baigmėje įveikusios Neris atstoves.

Vyrų stalo tenisą laimėjo Lituanica, finale nugalėjusi Detroito Kovą, o pas moteris pergalę pelnė Neris stalo tenisininkės. Vyrų vieneto nugalėtoju išėjo clevelandietis J. Nasvytis, vyrų dvejete laimėjimą pasiglemžė P. Misilinas ir J. Solilinas iš Detroito, o moterų vieneta nusinešė chicagietė O. Blandytė.

Clevelando LSK Zaibo tinklininkės, užėmusios pirmą vietą moterų tinklinio grupėje Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybių metu Chicagoje. Z. Degučio nuotrauka

Laimėtojams buvo įteiktos gražios dovanos. Žiūrovų į šias varžybas atsilankė apie 350. Jas pravedė LSK Neris su būriu tal-kininkų. Reikia pažymėti, kad

čia buvo varžomasi tik vyrų ir moterų grupėse; priauglio kla-sių varžybos įvyks kiek vėliau taip pat Chicagoje.

E. S.

Al's T. V. Service

ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR III - FI
Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-22 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas Virginia 6-6895

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

White Horse
Tavern

Baras, Restoranas ir Salė
Duodami polaidotuviniai pietus

86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

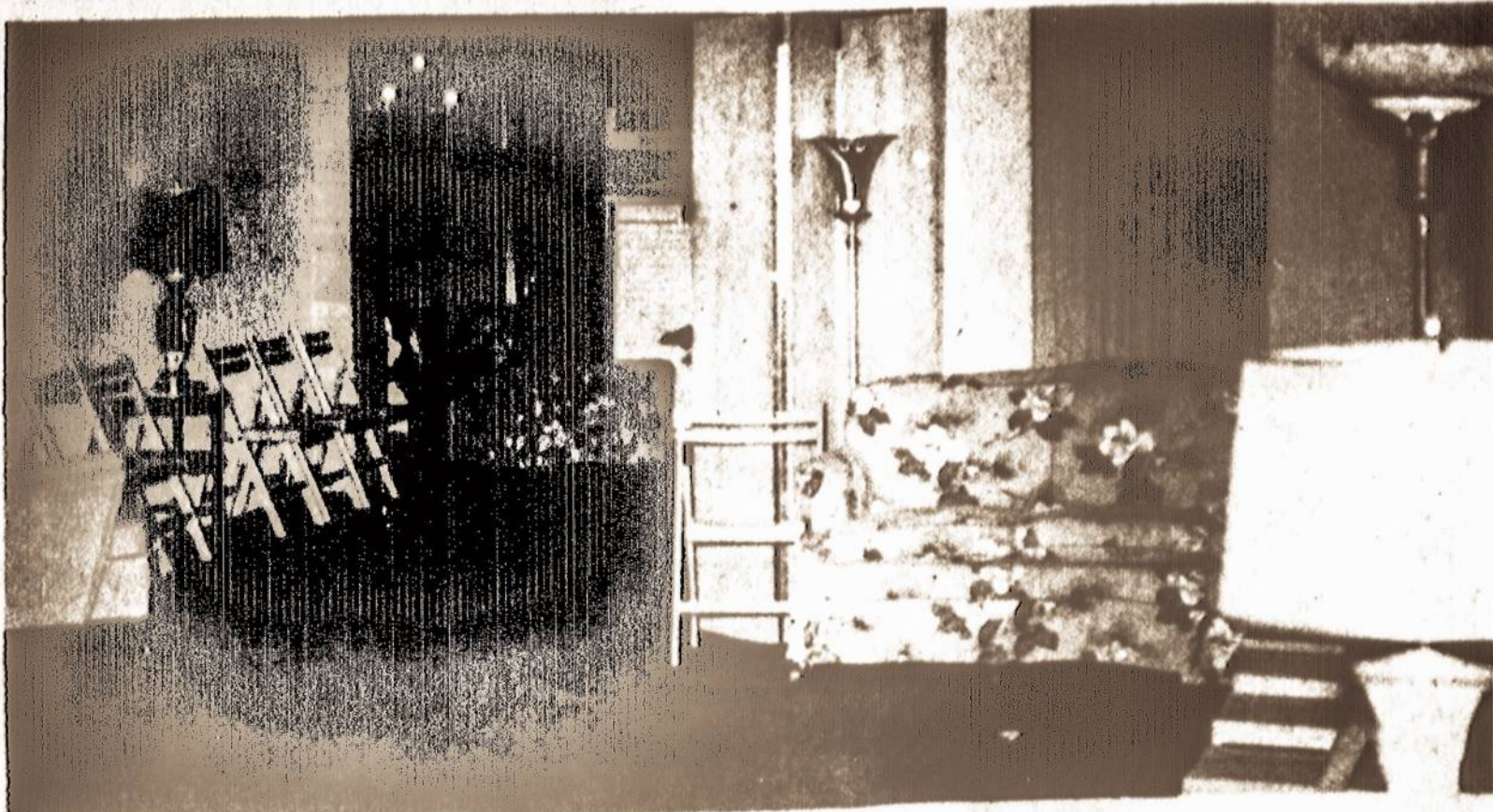
PRANAS BRUČAS
Savininkas

AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

354 MARCY AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

TEL. EVERGREEN 7-4774

Šios naujai įrengtos koplyčios yra vos du blokai nuo Broadway. Lengvai pasiekiama, važiuojant BMT, INS linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 7-2089

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERGREEN 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERGREEN 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS
Direktorius
660 GRAND STREET
NOTARY PUBLIC

ALB. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedejas
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STAGG 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr.
84-02 JAMAICA AVENUE
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

J. B. SHALINS
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. VIRGINIA 7-4499

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STAGG 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (vairiems reikalams).

VIENYBĖ

A. Galdikas ir V. K. Jonynas šiomis dienomis lankėsi Pittsburge ir Philadelphijoje ten vykstančiose modernaus meno tarptautinėse parodose.

Almus Šalčius ir šiais metais tvarko lietuvių kvotą vasarą organizuojamoje pabaltiečių ekskursijoje Boeing Stratocruiser lėktuvu į Europą ir atgal. Šio klubo nariams kelionė ten ir atgal tekainuoja 290 dol.

Marija Matthews Jonė (Landsbergienė) trečiu kartu New Yorko Universiteto Dramos Teatre vaidino vadovaujančią rolę pastatyme "Master Dudley"

V. Mykoliaičio-Putino straipsnis "The Lithuanian People and their Culture" telpa "Sovietinių Draugijų Kultūriniam Ryšiams su Užsienių" žurnale Culture and Life.

Pranas Zundė, buvęs Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas, dabartinis Vasario 16 gimnazijos mokytojas, šiuo metu lankosi Jungtinėse Valstybėse.

Marija Diržienė užrašė Vienybę trims metams savo tetai Luizai Pociuvienei, gyvenančiai Rumford, Maine.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 41 metų sukakties minėjimas šį sekmadienį prasidės punktualiai 3 val. po pietų, nes senatorius K. B. Keating, tuojau po savo kalbos, turės išvykti į Washingtoną. Taigi, publika prašoma rinktis punktualiai. Minėjimas įvyksta Webster Hall, New Yorke.

Visi New Yorko Tauro ir Neringos Tuntų skautai ir skautės dalyvauja Lietuvos Nepriklausomybės minėjime uniformuoti. Minėjimas įvyks vasario 15 d. 3 val. p.p. Webster Hall, New Yorke. Įėjimas uniformuotiems nemokamas.

Dan Shepherd Kalifornijoje, gimusio dailininko, V. K. Jonyno studento ir partnerio, paroda šiuo metu vyksta Almaus Art Gallery, Great Neck, N. Y. Galerija neseniai gavo naujus ir lietuvių dailininkų kūrinius: A. Galdiko, V. K. Jonyno, R. Viesulo, Pr. Lapės, A. Elskaus, K. Zoromskio, J. Pautieniaus ir kitų.

Solistė Roma Vilčinskaitė-Mastienė dainuos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjime, šį sekmadienį, 3 val. po pietų, Webster Hall, New Yorke.

T. Bakanauskienė, ilgametė mūsų laikraščio skaitytoja, po neseniai padarytos akies operacijos ligoninėje, jaučiasi pasveikusi.

K. Puodžius, mūsų bičiulis iš Woodhaveno, praneša, kad jo duktė su žentu, Elena ir Joseph Johnsonai, vasario 3 d. susilaukė dukters, kuri pabrėžta Elenos vardu.

K. Bagdonas, Vienybės skaitytojas veteranas Brooklyne, praneša, kad jo žmona buvo susirgusi, bet dabar, sakoma, baigianti ligą įveikt.

Petras Ulėnas, vietos veikėjas, vasario 6 d. šeimoms narių ir bičiulių tarpe atšventė 60 metų sukaktį.

L. Jaroško vadovaujamas Chicagos Vyrų Kvartetas balandžio 18 d. koncertuos Grand Paradise salėje, Brooklyne.

J. Audėnas, 252 Cleveland St., Brooklyn 8, N. Y., prašo paskolinti 1938 m. gruodžio pradžioje Klaipėdoje išleistą pirmąjį ir vienintelį laikraščio Zygis numerį.

P. RADZEVIČIUS LAIDOJO NUŽUDYTĄ POLICININKĄ

Praeita savaitę banditų nužudytą New Yorko policininką Michael Talkowsky laidojo Petro Radzevičiaus-Rogers laidojimo įstaiga Rogers Funeral Home Brooklyne. Apie nužudytą policininką plačiai rašė didieji New Yorko dienraščiai, New York Times, Daily News ir kiti. Kadangi policininkas buvo musulmonas, tai vietos mečetėje, Greenpoint sekcijoje, įvyko labai išpildingas religinės apeigos, kuriose dalyvavo šimtai policininkų priešaky su policijos komisierium Kennedy.

MIRĖ VIENYBIETIS L. ALEKSIEJUS

Liudvikas Aleksiejus, 70 m. amžiaus, mirė vasario 2 d. Palaidotas vasario 5 d. St. Charles kapuose. Liko žmona, sūnus ir duktė. Laidojo J. Garšva. Velionis buvo ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas. Buvo žinomas biznierių, ilgus metus laikęs užėigą Hudson Avenue, Brooklyne.

George Simonetti, 17 m. amžiaus, gyvenęs 87 Hudson Ave., Brooklyne, mirė vasario 7 d. Palaidotas vasario 11 d. iš šv. Jurgio bažnyčios į šv. Jono kapus. Liko tėvai. Mirusiojo motina yra lietuvė. Laidojo J. Garšva.

Motiejus Prans, 74 m. amžiaus, gyvenęs 85 S. 2nd St., Brooklyne, mirė vasario 8 d. Palaidotas iš Angelų Karalienės bažnyčios į šv. Jono kapus. Liko žmona. Laidojo J. Garšva.

A. Andriuškevičius, laikrodininkas, be auksinių, sidabrinų, deimantinių ir kitokių dalykų pardavimo, savo krautuvėje, 485 Grand St., Brooklyne, dar platina ir literatūrą - Vinco Krėvės raštus, taip pat Lietuvos žemėlapi.

Danutė Leskaitytė vasario 1 d. susižiedavo su Gediminu Stasiukynu.

VIRŠUJE: Iš neolituanų ir akademikų užgavėnių balius, įvykusio vasario 7 d. Brooklyno Liet. Pil. Klubo salėje. Iš kairės - J. Tysliava, Jr. priima iš Kristinos Paprockaitės balius metu laimėtą tortą. Prie mikrofono - Virginia Sutkutė ir St. Mackevičius.

A. Spersausko nuotrauka

MINDAUGAS BACEY AUTO NELAIMĖJE

Praeitą seštadienį rytą Mindaugas Bacey, vienybietis Ursulės Bacevičienės sūnus sutiko nelaimę, kuri galėjo baigtis gyvybės netekimu. Automobilis, kuriuo Mindaugas važiuojo, nukirto du telefono stulpus, dusyk apsvirtė ore, nukrito į griovį ir nepataisomai sudužo, gi jo savininkas ne tik išliko gyvas, bet, kaip ligoninėje, paaiškėjo, net rimtai nesužeistas: tik apdraskytas veidas ir stipriai sutrenktas.

SIRDINGAI UŽJAUČIAME
KOLEGĄ ANTANĄ MAČIONI,
JO TĖVUI LIETUVOJE MIRUS

J. JAKS-TYRIS, J. KIZNIS

ANTANUI MAČIONIUI,
JO TĖVELIUI LIETUVOJE MIRUS,
NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

ŠVIESOS SAMBŪRIO NEW YORKO SKYRIAUS
VALDYBA IR NARIAI